

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előzetes ár:
Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
bová a háziratok címzendők

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Isten békeje.

A koalíció berkeiben hatalmas készüléteket tesznek a pártok a nagy mérközésre, amely nemskóra bekövetkezik őszszel. Kegyetlen harcok, végső tusa, nagy leszámolás küzdelme vár a csoportokra, amelyek most a kulisszák mögött fegyverkeznek.

Az ország közönsége nagy érdeklődéssel tekint az őszi csaták elé, a melyeknek el kell döntenök azt, ki a legény a koalíciós csárdában. Am a kormány tagjai nem örvendenek az elmulás közeledésének és inkább csön-des békét óhajtanának. Föltaláltak hát fölmelegítve a középkor istenbékéjét.

Szterényi államtitkár brassói beszédéből konstruálják meg ezt a fölmelegített csodamadarat. Első sütetben Apponyi találta föl a millenárius ünnepségek előtt Bánffynak, Apponyinak akkor a Bánffy-rezsim jó reményeket nyújtott. Reményeinek megéreklésére tehát fölhasználta a nemzet ünneplő nyarárt. Fegyverszünetet eszközölt ki látszólag Bánffynak, — igazán önmagának. Mikor a Treuga Dei nem hozta meg a várt gyümölcsöt, — éppen Apponyi szabadított rá minden ördögöt Bánffy Dezsőre.

Most Szterényi József, aki nyilván — bárha nem is kifejezetten — az Apponyi-féle fúziót támogatja, olyant mondott, amiből a Treuga Dei új kiadását kombinálják össze. A koalíció

megszűnt, de a pártok még ne menjenek széjjel, hanem ennek a mai kormányának szavazzák meg az Andrássy-féle választójogi javaslatot. És addig, amíg ez hatályos lesz, maradjanak meg békében, ha nem is egymással, együtt, de legalább egymás mellett.

Míg a mult héten a kormány-sajtóban egyetlenegy vezércikk se jutott a válságnak, addig most két nap óta az új „Treuga Dei”-nek már egész irodalma van. Egész apparátussá konstruálják. Hogy milyen jó lenne. Milyen megoldást teremtené. Milyen áldást hozna az országra.

Örömmel konstatáljuk, hogy az ó-függetlenségi jáborban nem sietnek az istenbékéjének keresztelt késhegybe belerohanni. Sőt Rátkay László a »Budapest»-ben világosan megtonja a kosarat. Először is megmondja, hogy a választójog kiterjesztése a függetlenségi párt politikai becsületének kérdése. Meg kell alkotni tehát „az egyenlőség örök, igaz eszményét”. Erre Apponyiké, a pluralisok, nem azt fogják mondani, hogy jó, hát legyen Treuga Dei, hanem ijedten szétmeredő ujjal kiáltják: *apage satanas!* Másodszor pedig azt mondja Rátkay, hogy a választójog azonban nem a legsürgősebb föladat. Előbb nagy alkotmányos kincseket kell megmenteni: »a törvény szentségét, a többségi elvet, a parlamentarizmus alapelveit.” »Ezek megmentésére — ugymond — méltó egy Treuga Deit összehozni.«

De hiszen az isten neve mellé nem méltó leírni azokat a káromkodásokat, amelyekkel Apponyiké ezt a választ kísérik! . . .

Pedig Apponyi Albert grófnak csak egy kicsit vissza kellene emlékeznie arra a korteskörútra, amelyet a koalíció érdekében néhány év előtt megtett. Hamarjában nem tudjuk megmondani a pontos számot, de annyi bizonyos, hogy annak idején kétszáz és egynehány beszédben variálta azt a témát, amelyet most Rátkay László tárt elébe. Előbb a többség joga érvényesüljön, — szavalta akkor — előbb nevezze ki a király a koalíciós kormányt. Azután majd a többség megalkotja az általános szavazati jogot. Egyik legtöbbször ismételt kedvencfrázisa körülbelül ez volt: hiába bocsátjuk be a nép tömegeit az alkotmány sáncaiba, ha ezek a sáncok nem védik meg az alkotmányt; hiába alakítjuk ki a nemzet többségét bármi alapon, ha ez a többség nem tud érvényesülni; avagy nem mindegy-e, hogy a mai parlamentnek, vagy a jövődi parlamentjének a többségi akarata az, amelyet fölruznak? . . .

Rátkay László jól tette, hogy Apponyi saját botját emelte Apponyi hátára. Az a Treuga Dei, amelyet Apponyiké Szterényi beszédébe belemagyaráznak, csak arra lenne jó, hogy a klerikális-feudális ravaszág hátmögötti taktikájával még jobban megkörnyékezze és lábáról végleg levegye a

TÁRCA.

Balambér lovag megpróbáltatása.

I.

Balambér lovag az időben élt, amikor a romantika nemcsak a vidéki kis lányok szívében hanem szerte az életben is virágzott. Életét bor, kocka és szerelem tették változatosossá. No meg azok a kisebb-nagyobb kirándulások, amelyek azért valának különösek, mert a kítűnő lovag azokon soha egy pátát sem költött: ellenben mindig dúsabban tért haza, mint ahogy elindult. Történt pedig, hogy a kereskedelem súlyos válságba jutott, a kalmárok nem járták az országotakat s vitézünk hiába portyázott napokig hűséges rongyos csatlósáival; redsenes üres zsebbel tértek vissza a hegyormon-sötétlő, ősi sasfészkébe. S Balambér, a dalás idők díszes és virága, kezdett hasonlítani a huszadik század lovagjaihoz, amennyiben nem töröktől-tatártól kel-

lett védelmeznie apai szent földjét és falait, hanem a nagyszakallu izmaeliták támadásaitól, akik egyre dühösebben ostromolták vala azt minden csatagyóknál pusztitobb adóslevelekkel . . .

Legkínosabb szorogattatása közepette azonban egyszerre csak olyan hirt hallott a bajnok, ami a remény világát gyújtotta fel kétségbeesett lelke fekete kriptájában. Gyermekkori eszményképe, a szomszéd vár urnője a mesésép Ilda, özvegyesgre jutott. A csatatéren esett el a férje, a hős: huszonnégy lovaggal verekedett büszke kastélyja ebédlőtermében, melynek falairól az ősök elédgetten néztek le utódokra: a körül folyt a mérközés, meiyükük tud többet inni? Már-már a várúr lón a győztes, amikor felsőbb hatalmak szölkak a tusába és a lengyel származásu Prsznitziárv javára döntötték el az útközetet. A várurat, aijkán az olmosfődelű kehelylyel úgy megsimitotta a guta, hogy azt se mondta: befellegzett . . . S Balambér lovagnak eszébe jutott, mennyi madárfészkét szedett ő zsenge ideáljának a Körösvölgy suhóg erdeiben, s

mennyi verést kapott érte édesapjától, elhasadt nadrágjai miatt. A halatlan kis kigyó főlcserpedvén, a vagyonosabb Bulesú bajnoknak adta a kezét; de hat most egyesítheti a hasznosat a kellemessel: megszerezte magának a dús birtokot s megszerezheti most gyermekkori lovagja szívét . . .

— Csutakojatok meg a legszebb paripám! Fényesítetek ki a páncélingemet! — adta ki a rendelkezlet a vitéz; amikor a gyászév már mulófelben volt s a környékbeli konkurrenczia mozgolódní kezdett a szép özvegy kacsója iránt. A parancs első részét könnyű volt teljesíteni, mert Balambér lovag álló-jában nem is volt több paripa a becsületben meginpókösodott telivérnél, következesképpen tehát az volt a legszebb; annál nehezebb volt azonban az ócska vért megsúrólása, amivel három nap izzadtak a csatlósok, szídván közben vitéz urukat, mint a zaporesó.

S hajrá! Robogtat a nekividámult, vén legények: a gondok denevérei, dudedező varaból a gyönyörű, boldog reménység felé, Mentek, mint a friss, hajnali, tavaszi szelek.

többséget. A választói reform pedig, amelyet e „béke” alatt erre a többségre rákényszerítenének, olyan lenne, hogy ebből az igazi többségből jó ideig többség ne lehessen.

Apponyi Albert igen jól mondta három-négy év előtt, hogy nem az az első kérdés, hogy hogyan alakul ki a többség, hanem az, hogy miképpen érvényesül. Hát előbb uraikodjék a többség. Azután ez a többség építse meg a maga létesülésének útját. De ha ezt jól mondta meg Apponyi, hát ne is felejtse el. Főleg pedig emlékezzék másodvezérének ritka jómondásai közül erre a legaktuálisabbra a függetlenség párt. Ha alkotmányértés volt, amikor ezt a jogot konfiskálta a király és a kisebbség a többség elől, mennyivel nagyobb alkotmányértés, amikor a kisebbség akarja elragadni ezt a jogot a király és a többség elől!

A béke nagy áldása a nemzeteknek. Sőt a belbéke a magyar nemzetnek egyenesen létfontosága. De az isten mentse meg ezt az országot attól a „békétől”, amelyet Apponyi kínál neki. Nem lenne az se béke, se háború. Hanem — kivégzés. A bakó ajánlja a Treuga Deit a delikvensnek. Hogy engedje békekességben nyakára tenni a hurkot. Majd ha megkéült és a nyelve kilóg, sőt ha majd az orvos is konstataulta a beállott halált, — ismét fegyvert foghat . . .

Pénz és hitel. Az általános gazdasági helyzet nem mondható nálunk valami rózsásnak. Elakadt vállalkozási szellem, télienségre kárhoztatott erők a mellett bizonyítanak, hogy valahol hiba van a kréta körül. Hatalmas, iparilag fejlett államok, mint Anglia, Németország, Franciaország és Belgium jó útmutató és buzdító példák lehetnének pedig sok hányattatáson és nélkülözéseken átment országunknak arra, miképpen kell a gazdasági tényezőknél okos és céltudatos összefogásával fellendíteni ipart, kereskedelmet és a mellett mezőgazdaságot is egyaránt és

Szikrakat, rózsákat szórt girhes, kehes lovuk patkója; vig dalaikat verték vissza a köves, vadon sziklafalai. S immáron ott állott Balambér lovag a szép özvegy előtt, szívében az ifjúság emlékeinek föltámaszával, ami úgy megreszketteti az embert. Be szép is volt a szép özvegy, be szép! Milyen csodás teremtése is az Istennek egy gyászony! — Gondolta magában a levante. Olykinek használ még a gyász is, — csak még bajosabb lesz tőle!

Mondotta pedig a vitéz, tőrdre ereszkedvén a gyönyörűség özvegy előtt:

— Emlékszik még Iida, amikor madár-fészket szedtem magának a Rima völgyén, amiért oly sokat elhanyagolt az apám? A husangolás fájt, de sokkal jobban fájt, hogy maga más fészkebe röpött, én ragyogó paradicsom-madaram. De egy titkos sugallat sugta, hogy maga mégis az enyém lesz. Vártam magára. S most eljöttem magáért. Mert magán kívül nekem nem kell asszony a világon. S ha leszálana hozzám Tündér Ilona — nekem nem kellene, csak maga!

A szépséges Iida hamis mosolyt vetett hosszú, sötét pillái alól a vitézre:

— Ugyan — ugy-e? Hátba próbára ten-

miként kellene így végeredményben fellendíteni. Magyarország közgazdaságát és megerősödött gazdasági erejétől utóbb kifelé a világ mind a négy tájkán tiszteltté, ismertté és elismertté tenni a magyar kereskedelmet.

Okos gazdasági üzleti politikát kell már végre folytatnunk. A magyar közgazdasági élet vezetőinek széles látóköre sok ponton biztató kvalitásokkal is bír erre, tökéreje meg éppenséggel elég. Erre akarunk-e kis elmefuttatás keretében ramutatni.

Az egész európai bankpiacon a pénz most bőségesen elég. Nalunk sincs benne hiány. Már tudniillik ott, ahová a pénzforgalom természete követelte módon összehalmozódik: a nagy bankoknál.

Angliából óriási aranyözönlés volt legutóbb Argentína felé, mely állam az olcsó nemzetközi pénzt okosan és célravezetően hatalmas nemzeti beruházásokra használta ki. Franciaországban is bővében vannak a pénznek, hiszen csak a napokban érkezett távirati híre, hogy a szerb kormányának francia tőke nyújt átmeneti előleget állami kölcsöne végleges perfektuáltságáig.

Németországban ami tőkeerő csak van, az mind a nemzeti erőgyarapodás okos céljait szolgálja a legkülönfélébb vállalkozási formákban.

Ausztriában pedig, ahol a velünk közösgében élő szomszéd sanda szemmel minduntalan érdekeink csorbítására les, föltartózatlan erejű a gyarapodás a mi rovásunkra. Csak a minap kínos feltűnést keltett támogatást intéztek odaát búzánk és borunk ellen és nincsen napja az évnek, hogy ki ne találjon valamit az osztrák leleményesség, melyet az egészséges önzésen kívül még a gyűlölet is sarkal, amivel a magyarnak gazdasági gyengítését és rombolását szolgálja.

Ilyen körülmények között a közgazdasági vezérferfiak, a tőke nagyhatalmú irányítóinak, a bankvezéreknek a feladatuk, hogy a természetellenes közösgé határain belül is szervező és irányító tevékenységgel odahajtsák a bőséges tőkeerőket, ahova a legelőtőbb szükség kívánja és ahol felhasználásukkal nemzeti termelés és annak nyomán nemzeti vagyonosodás támad.

Kimondjuk magyaran, hogy a mai

ném magát, hogy valóban nem kell más asszony, csak én?

— Állok elébe! — kiáltott föl lelkesedve Balambér.

A vig özvegy bólintott:

— Jo! Harom nap múlva jelentést tesz: Hogyan allotta ki a megpróbáltatást?

II.

Balambér barátunk egészen fölhangolt lélekkel vesz búcsút az urnától s utótt tanynát a csapszékben, amely a várhegy tővében lapult. Az ivó zugában egy ütött-kopott, kőbor hegedős gunyaszott, mint az elszott madár; Balambér buzdítására azonban belekapott húrjaiba, gyönyörű nótát pengtetvén hazai dicsőségéről, szerelem rózsáiról. Az sztal körül tűzről-pattant csárdáné forgolódott, hogy ki ne fogyjon a vendég kupájából a jóféle ital, — a söntésben éz öreg kormáros az igazak, azaz hogy a férjek mélyeséges álmát eludván. Oly fűrgén sürgött-forgott fáradozott, hogy Balambér végre is megsajnálta, érdes pihenőre meg is invitálta — s a fehérkardu menyecske nagynehven, egy szóra oda is penderedett a vidám lovag ölébe. Am, mikor javában horkolt a férj, mikor már elázva borult az asztalra a lelkes trubadúr: Balambér

magyar bankügyvitel a legtöbb helyen rövidlátó, hatalmaskodó és nagy nemzeti célok távolát nem is ismeri. A középosztályi hitelle szervezve nincs, a kisiparos, kiskereskedő tengődő életéről nem is szólnak. Pedig a nemzeti bankpolitika az okos erősítés politikája is egyúttal és nem csupán egyes érdekeltségek és egyes nagyobb alkalmi üzleteknek esetéről-esetre való lebonyolítását jelenti.

A bankvezéreknek, akik akár hatalmas intézetek élén nagyarányú nemzeti tőkének fluktuálása fölött irányító hatalmat gyakorolnak, végre is e szempontokat sürgősen fel kellene ismerniük. Nagyon megmunkálatlan mező óriási tere van előttünk és egyik-egyik céltudatos munkával beírhatná nevét az ujkori Magyarország gazdasági történelmébe is. A dolog veleje az, hogy most elég bőséges pénzkészletek fölött rendelkeznek a nagy magyar bankok és a vállalkozási kedv alszik, mert tehetetlen, mert nincsen hitele. Egy iparilag fejlődő és előretörő országnak, mint a miénk, első sorban nemzeti tőkájével kell vállalkoznia, mert csakis így és csakis akkor itél fölőle kedvezően a jó vállalkozásokra mindig kapható és kevésbé nehézkes külföldi tőke is.

Közigazgatási dolgok.

A köztisztaságra vona:kozalg az 1879. évi LX. t. cz. 1. §-a alapján országszerte alkotott törvényhatóságok szabályrendeletek lennének:ja rendfentartásra hivatva. A szabályrendeletek meg is vannak mindenütt. Ellenük nem is igen merülhet fel elvi kifogás. Mit ér azonban a teoretikus tökéletesség, mikor a rendelkezéseket csak részben és hanyag nemtörődömséggel hajtsa végre az illetékes hatóság. A nemtörődömség magyar betegség . . . Csak akadna már valaki, aki ennek a speciális magyar atoknak kitalálná az ellen-szerét!

Végig kell menni egy községen így nyár közepén. Még a község jobb utcáin is találhatók kutkifolyások, mosóé kiöntések. Tessék aztán elhagytatottabb utcákat, közöket meglátogatni. Szemét, hulladék, moslák az ár-

bér barátunknak eszébe jutott, mit fogadott ő a kastélyban?

— Ha Tündér Ilona leszálana hozzám fényes Meseországból, nem kellene nekem más asszony, csak te, egyedül te!

S bizony megtörtént az, hogy a lovag leoldotta nyakáról a liliumkarok édes bilincseit — s szép csöndesen szob:ba tért. Hogy a parázsszemű menyecske nem kívánt neki jójszakát, az bizonyos!

Trara, trara! — Harsogott másnap a vadászúrt éles, talpraugrasztó szava. Harmatúde, vérpezsdítő reggelen pattantak nyeregbe a vadászok; élükön rugtatott az amazonkirálynő. Micsoda félelmes tűz gyulladt ki ennek az asszonynak a szemében, amikor ott ült délcegen a lovon. Hiába no: illet az ő vállára a turbékoló galamb; s illet rá a vijjogó, vérszomjas sólyom.

Napestig tartott a hajtsa, bércen, völgyön, erdőn-mezőn át, nyulak, róvak, őzikék, szarvasok veszedelme. Hanyatlóban volt már a nap, amikor Balambér lovag, — hogyan, hogyan nem — belebódorodott a rengetegbe, hogy semmiképpen sem talált kivezető utat. Már-már szentül azt hitte, hogy be kell állania gyökéren élő, vadonlakó remetének, ami-

kokban. Néhol egy-egy döglött baromfi. Mindenütt pedig kazalnyi trágyarakások. Így fest a falu.

A szemét, hulladék, állati dög kihordatásához csupán kis szigorúság kell. Minden községnek megvan a maga szemétkerakodó helye. Csak rá kell szorítani a lakosságot, hogy hulladékait kihordja. Egy-néhány renitenskedőn elvinni a sorpot és mihamar rend lesz.

Kissé nehezebb már a trágyakazlak dolga. A trágya büze, egészségre káros kigőzölgése mellett is érték s így már kényesebb elbírálás alá esik. Az alattartó gazda udvarában mindig van trágya. Meg nem engedhető azonban, hogy özőnnyi trágyákat tartson otthon a birtokos közönség. Harcoljon az előjáróság a trágyadombok ellen. Honosítsa meg ott, ahol még nincs használatban, a deszkaoldalú, zárt trágyadöröket. A gödör egyrészt mérsékli a bűzös kigőzölgést, másrészt megakadályozza a trágyalé szétfolyását. Egy nyári zápor után képzeljük el a trágyadomb környékét. Mindenekfölképpen azonban ellenőrizze az előjáróság a trágyakészlet időnkinti kihordását. Itt a nyár, az erjesztő, bomlasztó forróság. Egyéb sem hiányzik még a silány termékitalások mellé, csak valami tisztátalanságból, származó fertőző betegség a falusi nép körében. Már pedig a bűz, a szenny melegégya a betegségnek bacillusainak.

Elhanyagolt állapotban van országszerte a fertőtlenítés. Fertőtlenítő gép jó, ha jársonkint van egy, de sok helyt még dezinficiáló folyadékok sincsenek készletben. Maga a fertőtlenítés mikéntje így semmivé, neveltséggé zsugorodik össze. Az állati betegségek utáni fertőtlenítés még tőrhet. Meszeléssel ölfelással, vályútelegetéssel még úgy ahogy útját állják a további fertőzéseknek. Az emberi betegségekkel szemben azonban koránt sincs még ily óvintézkedés sem. Az elhalt tudóvesség után kiszellőztetnek, vagy még azt sem és pont. Az előjáróságnak lenne kötelessége forszirozni, hogy a ruhákat átfőzzék, szobákat újra meszeljék, ágynevelüket fertőtlenítsék, szóval minden lehető megtegyenek a maguk laikus eszközeivel is, hogy a fertőzés felü-

letesség, tisztatlanság útján való terjedése megakadályozzák.

Országos mozgalom folyik a tudóvesszek megmentésére. A szanatóriumok számadatokkal mutatják ki, hogy ápolásukkal hany tudóvesszet adtak vissza az életnek, a munkának, a hazának. — Mi többet menthetünk meg, ha a köztisztasági rendszabályok fölött éberem örökösünk. — S mekkora még azon fertőző betegségek száma, melyek kisebb kvantumban bár, de évről-évre rendszeresen szedik áldozataikat vigyázatlan, gondolatlan embertársaink közül. És ha mindig csupán csak az bűnhődnek, aki vigyázatlan, gondatlan . . .

A megszokás igen hatalom. Oly könnyen, oly rövididő alatt rendre, tisztaságszeretetre lehetne szoktatni a községi lakosságot mindenütt. Csak át kellene érezni a köztisztaság egészségügyi fontosságát, csak nem kellene sajnálni azt a kis időt, azt a kis vesződséget érdekében és jól éssben kellene tartani azt, hogy tisztaság : féltékenység.

Molnár Béia.

Bizonytalan közbiztonság.

A budai határban, a hegyek között kiraboltak a cigányok egy kis lányt. Csaknem meztelenre vetkőztették. Jó szerencse, hogy el nem raboltak, vagy meg nem ölték, A budapesti államrendőrség azután szives volt kideríteni, hogy a rablásból egy szó sem igaz, a kis leány hazudott, mert összetépte a ruháit és azt félt bevallani a szüleinek. A derék rendőrség e felől nem is késett nyilatkozatot adni ki a lapokban.

Míg a derék rendőrség a vándor cigánybecsület rehabilitálásán olyan buzgó erélyvel foglalatzkodott, addig a csendőrség nyomozott.

Azok nem aranygaléros és nagyságos urak, azok csak kaplárlok és őrsvezetők, akik nem érnek rá nyilatkozni. Katonai szabályaik szerint ezt tenniük nem is szabad. Azonban nyomozni, az kötelességük a közbiztonság ezen derék, névtelen hőseinek. Ennélfogva ki is nyomozták, el is fogták azokat a cigányokat, akik a kislányt a budai hegyekben kirabolták.

Tehát (kutyavásár is egyszer történt

kor a sűrűségben csavargó szük ósvényen egyszerre csak egy bajos nőalak lépett elé. Éjszótét hajban piros virág, karján keccs számcócsa kosár.

— Ki vagy te, szépséges tündér? — kérdezte elbűvölte Balambér.

— Én az erdőkerülő felesége vagyok, — felelt a hölgy barátságosan s olyan hangon, mint a rigóének mélyebb fuvodalma. — Az uram a vadászokkal van — te talán eltvedtél jó vitéz? Elfáradtál? Térj be lakunkba pihenni. Elkikadnál? Ime a frissen szedett számcóca : üdítsd föl ajkaidat . . .

S oly barátságosan mosolygott hozzá, hogy Balambér áldotta a véletlen játékát, mely eltévesztette vele az útát. No és — szó szót adott, számcóca számcóca; s utoljára úgy folyt az uzzsonnázás, hogy az édes, barátságos erdőnéző csillogó fehér fogaival kettéharapott egy kövér eperszemet és úgy kínálta azt Balambérnak vértiros ajka mézes csökjával . . .

S ime : a gyönyörűségek gyönyörűségének eme kínálkozása előtt a lovag egyszerre hátratartorodott. Tagjain, mint kísérteties borzongás, futott végig a lelkiismeret intó fuallata. Mit akarsz tenni, te szerencsétlen! El akarod adni a mennybeli jussodat egy tál számcócaért?

— Ah! A vadászkiált hív! — riadt föl hirtelen s legelni csapott parapaja után nézett. A kis menyecske meglepetve nézett rá. Ő nem hallott semmiféle vadászkiált . . . De Balambérnal nem lehetett beszélni : nyeregbe szökkent és sietett elmeckülni a számcócsa kísértés elől . . .

Vajjon hányat kell még kiállania? Amig elfövend a harmadik nap, amikor büszkén jelentheti szive balmányának, hogy győztesen kiállta a megpróbáltatást?

A nagy nap előestéjén a lovag a várkert körül sétált. Az esti szellő már gyöngéd meledliákat játszott az ezüsthürokon, amelyeket a méla hold feszített ki a faágakon. A legérzékenyebb póttában nem lehetett több hangulat, mint a mennyi langyos légben úszott. A tópartí bokrok között csalóvány dalolt s Balambér lovatog ellenállhatatlan varázs vonzotta a lombokon átcsillámló habok felé.

Mikor odaért, azt hitte : tündérorságba lépett. A tündér legalább ott volt a tó partján. Éppen most készült a vízbe szállni . . .

Balambér nem tudta megállni : a gyönyörteljes meglepetés felkiáltása hangzott el ajkairól. Ijedt sikoltás volt rá a visszhang. A sellő — aki nem volt más, mint a vár úrnőjének legszebbik, belső frája — észre-

Budán) egyszer volt volna olyan cigányrablás, amelynek a meséje költött volna és arról is kiderül, hogy az sem költött volt, hanem valódi.

Főlöskéges volna most már a fölött elmékedni, hogy az államrendőrség és az állami csendőrség különböző nézőpontokból írta el egyes dolgokat.

De a tárgy nagyon alkalmas arra az elmékedésre, hogy ugyan végre-valahára lesz-e már valamelyes radikális megoldása a nomád cigányok rablásai és gyilkosságainak. Hogy meddig tart vajjon még ez így, hogy ezek a rablásból, betörésből és gyilkosságokból élő beduinok így csatangolhassanak szerte az országban, mint ahogy tetszik.

Ugy tudjuk, a belügyminisztériumnak van egy rendészeti osztálya, amelynek nem kötelessége elfoglalva lennie azaz, hogy az új választói törvényen törje a fejét, inkább az volna szükséges, hogy különb közbiztonság létesítése felől gondoskodna. Ideális közbiztonság sohasem lesz és soha sincs, még a Fidzsi-szigetek vadembereinél sem, ahol azt büntetik meg, akitől loptak, mivelhogy miért nem vigyázott a vagyonára jobban. De a mi falubeli és országtúli közbiztonságunk ma bizony nagyon is fejletlen, ennél fogva ráferne némi erélyes intézkedés.

A köz- és vagyonbiztonságnak minden országban van bizonyos százalék ellensége. Masként mondvá : az emberiség bizonyos százaléka rossz. Vagy terhelten már azaz születik, vagy azaz fajul, romlik, züllik. De nálunk ez nem így van. Nálunk egy külföldi néptörzs él, amelynek az a foglalkozása, hogy rossz. Azért él, hogy rossz legyen. Nem is tudna megélni, ha nem lenne rossz. Sohasem dolgozik, tisztességes munkát nem ismer, de mert élnie kell, a legkisebb rossz, amit tesz, hogy lop. Azután rabol, vagyont és gyermeket. Ahol túlyomó erővel van és tette végrehajtásához biztonságot érez : gyilkol és bosszúból gyújtogat.

Habaváló volna most már a fölött rekriminálni, hogy annak idején az önző céhrendszert zarta ki őket a munkából. Eltiltva tőlük a nomádcigány előtt egyedül tetszős kövacs munkát is. Csak tényekkel számolhatunk s a tény az, hogy sok ezer lakosa az országnak kifejezetten a bűnből él, mert ha nem bűnözik, nincs mit ennie.

Ez a nomád cigánykérdés valóságos rákfenéje az országnak. Még nagyobb rákfenéje, hogy nem történik benne célra vezető intézkedés. Kétségtelen, hogy a kérdés megoldása nem könnyű, de valami okosat mégis

vette a férfit, aki édes teste legföltettebb titkait kileste s riadva szökkent ki a partra, ahol részketve kapkodta magára ruháit. Hanem olyan zavarban volt szerényke, hogy amint egyik leplét fölkapta : a másik lehullott róla. Balambér odaugrott, líhegve kapta a nimfát karjai közé. Hogy remegett a karcú viragtermet! Szégyenében, kétségbeesésben félajult, pihégre hanyatlott Balambér kebelére, melyben a sziv úgy dolgozott, mint a kovacsűhely fujatója . . .

— Ha férfi vagy, légy férfi! — sugta a leventének ezer izzó hang. De a lelkiismeret rögtön utána tette : ha férfi vagy, légy férfi, s tartsd meg a fogadásodat!

S Balambér lovag, a derék hű Balambér lovag leterítette nyakáról viharezett köpönyegét s betakarta vele a szégyenkező leányzót :

— Siessen haza, kisasszony. Még megtalál fázni. Nagyon hüvös az este.

A sellő magához tért aléltáságából.

— Csakugyan : nagyon hüvös . . . — mondotta gúnyosan és eltűnt.

Balambér lovag pedig szive hölgye elé állott és így szólt :

— Kiállottam a szerelmi próbát, úrnőm! Nem is egy, de három Tündér Ilona szállott le hozzám; s engem nem győzött le a kísértés

csak kellene már valahára benne tenni. Azt lehet mondani, hogy még Szerbiában és Romániában, ahol pedig többen vannak, sem olyan elvadtak a kóbor cigányok viszonyai, mint nálunk.

Sokszor hallottuk már kísérletekről, amelyek így vagy amúgy, de segíteni akartak ezeken a szomorú állapotokon. De mindig csak hallottuk. Látni, nem látott azokból a reformokból élő ember még semmit sem. Inkább tétlenül nézik az illetékesek, hogy az országban egy egész népfaj lopásból, rablásból, gyermekelragadásból, gyújtogatásból, gyilkolásból keresse meg a mindennapi kenyerét.

Mar Mária Terézia óta vannak a megszabályozásukra különböző rendeletek, de a gyakorlatban ezek közül egy sem érvényesült. Abban az időben Németország egyes hercegeiben az volt a szabály, hogy a vándorcigányt, ahol előtálatódik, fel kell akasztani. Mária Terézia rendelete humánusabb volt: a gyermekek elvételét a szülőtől parancsolta meg és a házasságokat tiltotta, így remélvén, hogy majd elfogynak valamilyen Ma gyilkosságai és rablásaik mutatják, hogy éppen nem fogytak meg.

Nem is arról volna szó, hogy ilyen erőszakos módon legyenek lehetetlenné téve, de arról, hogy meg kell védeni végre valahára rablótamadaik elől az ország közbiztonságát.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. augusztus 8.

— Emlékeztető. Csongrádvármegye közgazgatási bizottsága a folyó hó 10-én, kedden délelőtt 9 órakor tartja a havi rendes ülését, a vármegyeház kistermében. Ugyanott, ugyanaznap délután 3 órakor a fegyelmi választmány ülésez.

— Egyházmegyei közgyűlés. Szentes ev. kis gyülekezetének szép temploma e hó 5-én szép számú s idegenből ide szereltt közönséget fogadott be. Alkalmul szolgált erre az, hogy a csanád-csongrádi ev. egyházmegye ez évi közgyűlését a szentesi egyház meghívására folytatnánk várunkban tartotta. A közgyűlést is teniszterület előzte meg, melyen igen tartalmas s a gyakorlati élet iránt nagy érzéket eláruló beszédet mondott Boór Lajos a nagylyaki ev. egyház lelkésze. A közgyűlés Hász Antal felügyelő és Petrovics Soma esperes

egyszer sem! Remélem most már megtartjuk a kézfogót?

A szépséges özevgy a rácsos virágos ablakban, — az emelvényen ült s idegesen tépdelte a függöny bojjját, mialatt a lovag beszélt. S gonosz mosoly ragyogott föl hamiskás arcán, ezer pajkos ördöggel teli fekete szemében, amikor a bajnokokhoz fordult:

— Micsoda? Még maga mer hecsegni azzal, hogy kiallotta a próbát? Kiallotta maga a török csodat! Harom gyönyörűséges teremttelles hozzá össze a legjobb alkalom: s maga egyetlen csók nélkül szelnek eresztí mind a hármat? S még azt hiszi, hogy én feleségül megyek ilyen fajankóhoz, akinek az ereiben nem vér folyik, hanem káposztalé? Egy ilyen jegcsaphoz kötöm magamat, hogy én is megfagyjak mellette? Azt mondom, hogy elhordja innen az irháját, hogy a színét se lássam többé, különben...

Sas Ede.

társ elnöklete alatt folyt le ritka rendben. A világi cinők meleghangú üdvözlés és megnyitó beszéde után az esperes olvasta fel a nagyon tartalmas s az egyházak életének minden nevezetesebb mozzanatára kiterjeszkedő jelentését, melyért a közgyűlés esperesnek jegyzőkönyvi köszönetet mondott. A lelkes taps és éljenzés után, mely az esperes jelentése utolsó szavait követte, hozzáfogott a közgyűlés az esperes jelentése kapcsán egyházmegye ez évi életében előforduló nevezetesebb ügyeknek tárgyalásába. Kiemelendőnek tartjuk ezek között elsősorban azt, hogy a közgyűlés örömmel vette tudomásul esperes jelentése alapján azt, hogy a protestánsoknak megszavazott államsegélyből az egyházmegye közgazgatási célokra 2200 koronát kapott. Felszabadulván ezzel az egyházközsegek azon járulékok fizetése alól, melyeket eddig fizettek be az esperességek, esperes lelkében a követendő példát bátran elvárható gondolat ébredt fel, hogy az egyes községek ezt a felszabadult pénzüket tovább is csak vegyék fel költségeitükbe s arra legyen majd ez a felszaporodott összeg felhasználandó, hogy mint »Luther alap« az 1917-ben megtartandó reformátói 400-da évfordulójának emlékének megünnepléséhez hozzájáruljon. A közgyűlés egyhangulag határozatra emelte esperes indítványát. Kiemelendő továbbá, hogy a vásárhelyi kültelki ev. híveknek ama régi óhaja, hogy külön egyházközséget alkossanak, most sem teljesült mibe a kiküldöttek esperes felvilágosító s ügyüket szeretettel felkaroló szavai után bele is nyugodtak. A bányai egyház-kerület közgyűlésére a megyei közgyűlés városunkból a következőket küldte ki: Matéffy László, Dr. Sulc Lajos Dr. Albertényi Adolf s Csongrádról Dr. Molec Lajost. Dr. Albertényi Adolfot ezt az ev. egyház ügyei iránt nagy érdeklődést mutató embert, még az a megtiszteltetés is érte, hogy a közgyűlés az eltávozott Dr. Jeszenszky helyébe egyhangulag megválasztotta megyei főjegyzővé. Déliben a »Petőfi« vendéglőben dísz ebéd volt, melyen mintegy 60—70 vettek részt. Beszédet mondott Petrovics Soma esperes, Hász Antal felügyelő és Futó Zoltán ref. lelkész.

— Gazdák figyelmébe. Mezőhegyesen — mint erről már hírt adtunk — a hó folyamán nemzetközi motoros mezőgazdasági gépversenyt tartanak és az ebben résztvevő gépeket a folyó hó 20., 21. és 22-én mutatják be az ez iránt érdeklődő és e végből Mezőhegyesre utazó gazdaközönségnek, ahol a jószágigazgatóság gondoskodik a vendégek elszállásolásáról. Minthogy az elszállásolást igénylőknek e végből a folyó hó 15-ig kell jelentkezniük, a csongrádmegyei gazd. egyesület felhívja ez úton mindazokat a gazdákat, akik e legmodernebb gépek iránt érdeklődnek és azok megismerése céljából a fentjelzett 3 nap bármelyikén Mezőhegyesre szándékoznak randolni, hogy ezt a szándékukat legkésőbb a f. hó 13-án déli 12 óráig jelentésként be az egyet titkári hivatalnál annak megjelölésével, hogy Aradon, Makón vagy Szegeden ohajtanak-e elszállásoltatni, hogy aztán az egyet elszállásolásukról kellő időben gondoskodhassék.

— Halálozás. A hódmezővásárhelyi református egyháznak és főgimnáziumnak gyásza van. Gyászolja egyik vezető, a magyar protestáns tanügy terén úttörő bajnok: Futó Mihályt, ki közel egy fél századon át volt a hódmezővásárhelyi ref. főgimnáziumnak tanára, amelyből majdnem 30 évet mint annak élén álló igazgatója töltött el. Mara-

dandó emlékek hirdetik az ő keze alkotását Hódmezővásárhely életében. Az ő nevéhez fűződik a főgimnázium újra építésének ténye, mely épület impozáns voltával s modern berendezkedésével vetekedik e téren bármelyik iskolával. Több ezrere tehető volt tanítványainak száma, kik hálás kegyelettel emlékeznek meg szerető tanárúkról, ki nevelő atyjuk volt szíves modorával, szeretetteljes bánásmódjával. A magyar protestáns tanügy és irodalom elvesztette egy minden tekintetben lelkes harcosát, kiváló képviselőjét, aki a szó és toll hatalmával egyaránt küzdött nemcsak eszméért, a magyar kultúra előhaladásáért. Nemes lelkét Uranak, Teremtőjének ajánlotta felváltó hó 6-án; temetése ma, vasárnap, 8-án délután lesz Hódmezővásárhelyen. Az elköltözött halálát özevgye, szép számú családja, rokonság, unokák, tisztviselők és kartársak serege gyászolja. Az elhunytban édes atyjukat siratják Futó Zoltán ref. lelkészünk és öv Toth Mihályné. A megboldogult temetésén a szentesi ref. egyház nevében Gerőcz Lajos lelkész Dózs Elek és Joó Károly presbiteriek fognak megjelenni. Legyen áldott az igaznak emlékezete!

— Elfogy a regiment. Egy szomorú, bánatos sőhajt sorod felénk az augusztusi szellő — Wiesbadenből. És egy röpke szóban mennyi fájdalom! A függetlenségi párt vezére jajtult föl. Pihenése, kúrja közben is gyötrik őt a hazafias gondok. Mert Kossuth Lajos fia lelkiismeretes ember. Tudja, hogy amikor a külföldön lerázta magáról a magyar földporát, nagy kötelességeit nem rözhatja le. Levetelt irt tehát az aradmegyei függetlenségi pártnak, amelyről rossz híreket kapott. »Széttűllésnek indult«, így mondja maga Kossuth Ferenc. Tehat igaz. És egyben tanácsolja az aradmegyei függetlenségi képviselőknek, hogy szervezzék ujja a pártot. De óvatosságból nem fűzte hozzá, hogy csak úgy, ha lehet. Arra alkalmasint gondolni sem akar, hogy nem lehet. Pedig hát ez is megeshetik. Hiszen annyi a búne a kisebbségből hatalmas többséggé fejett pártnak. Ezekből csak kis töredékük Aradmegyére, de úgy látszik, ott józanodnak ki leghamarabb. És itélni készülnék. Szokássá vált az utóbbi évek minden bajáért, sérelméért a koalíciót felelőssé tenni. Kétségtelen azonban, hogy e vádakból az orszárlánrés az egykori kurucokat illeti. Kell is, hogy őket sújtsa a legerősebben. Mert a koalíció 67-es pártjaitól igazán nem kívánhattak a függetlenségi elveket valósisásk meg. Azt a belső erőttől duzzadó programot csak a függetlenségi párt árulta el. Nem azzal, hogy az átmeneti időre felüggesztette végrehajtásukat, hanem hogy a tartalmat, lényegét meghamisította. Nem a közjogi kérdések kikapcsolását panaszojúk, ez érthető és helyes; — hanem rosszaljuk, hogy kulturális, gazdasági és szociális téren nem igyekezett a haladás politikáját érvényesíteni. Kifogásoljuk, hogy a közönséget nem érintő belügyekben, bár szabadszékünk van, a magyarság felvirágztatására mit sem tett, sőt elősegítette a reakció, népellenes politikát. Ez a sötét, maradi irányzat nem tetszhetik a tömegnek. A nép a politikai felszabadulásért, a gazdasági lendületért, a szociális jóléért rajong és ezek helyett látja, hogy újabb láncokat kovácsolnak a részére. Mindig nem lehet félrevezetni a hiszékeny embert sem. Egyszer csak az is öntudatra ébred és széttépi a még oly ügyesen font halót is. Aradmegye polgárai már megelégteltek az amitás. Ez eltitkolhatatlanul nyilvánult. Kossuth Ferenc is mondja. De az országban szerte is él ez az elégtelenség. Csak idő, talán rövid idő kérdése, hogy mindenütt kitörjön az elfojtott harag. És meg-

eshetik, hogy a legközelebbi választáson úgy elsőpri a pártot a nép dúhe, mint 1905-ben a szabadelvű pártot. Csakhogy ezt 40 éves uralom után érte ez a sors, míg a 48-asoknak 5 év se kell hozzá. Ez a különbség nem dicsősége a függetlenségieknek. Valamikor régen, a hős szabadságharcban egy lelkesítő dal zengett: »Kossuth Lajos azt üzent e...« Most Kossuth Ferenc izeni ugyanazt. De lesz-e fogantja, mint volt akkor? — ez a kérdés. Ha a függetlenségi párt vissza tudna térni a politikához, melytől eltartorodott, akkor lesz. Különben soha.

— **Hivatalvesztésre ítélt hitoktató.** A csanád-csongrádi evangélikus esperesség törvényessége a f. hó 4-én Szentesen, az egyházmegyei közgyűlés előtt tartott ülésében Mellis János szarvasi főgimnáziumi hitoktatót állásától való elmozdításra ítélte.

— **A városok segítsége.** Ha a d i k János gróf államtitkar és H a r t l Sándor dr. miniszteri tanácsosnak, a belügyminisztérium városi ügyosztálya főnökének kíséretében a múlt héten Tiszadobon volt A n d r a s s y Gyula gróf belügyminiszternél. E látogatással kapcsolatban hírelt és a híradást mi is közzöltük, hogy a nevezett urak Tiszadobon arról tanácskoztak a miniszterrel, hogy a városoknak az 1909. évi állami költségvetés keretében megszavazott két millió korona segélyösszeget rendeleti úton osztják-e szét, vagy pedig bevárják-e a parlamenti viszonyok kialakulását és akkor törvényhozási úton határozzák meg a felosztás kulcsát. Egy a belügyminiszterhez közelálló lap értesülése szerint erről sem Tiszadobon, sem másutt nem folyt tanácskozás. A megszavazott két millió korona szétosztásának akadálya nincsen és a pénzügyminisztérium, amelynek költségvetésébe fel van véve ez az összeg és amely hivatalban az ideiglenes segély szétosztása tekintetében intézkedni, a városok érdekében a lehető leggyorsabban fog a szétosztás iránt intézkedni. A szétosztásnál alapul az a kulcs szolgál, amelyet abban a javaslatban állapítottak meg, amit a belügyminisztérium a városok segélyezésének végleges rendezésére már kidolgozott s amelyet Tiszadobon tárgyalnak. A végleges rendezésről szóló javaslatnak kulcsát minden törvényhozási intézkedés nélkül alkalmazhatják a mintegy pillanatnyi segélyül megszavazott két millió korona szétosztásánál és így ez már nem soká késheik.

— **Védőirat.** Tegnap keresztkötes alatt egy 22 nyomatott oldalt kitevő terjedelmes iratot kaptunk: az állásától felfüggesztve levő T a s n a d y Antal dr. városi ügyésznek C i c a t r i c i s Lajos dr. alispánhoz, az ügyészi véleményre fegyelmi ügyében betegjesztelt nyilatkozatát, melyet — értesülésünk szerint — az összes városi képviselőknek megküldtek. A »N y i l a t k o z a t« bírálatába most nem bocsátkozunk bele, mert tudunkkal ebben a fegyelmi ügyben a vármegyei fegyelmi választmány a kedden délután tartandó ülésen készült első fokú határozatot hozni, nekünk pedig nem szokásunk fegyelmi ügyekben az illetékes hatóságok ítéletének véleménynyilvánítással elibe vágni.

— **Idegen búza-invazió.** A most közzétett hivatalos termésjelentés kellemes családost okozott a gabonatózsdán. A tendenciósusan híresztelt 30 milliós eredmény helyett az utolsó 34 3/4 millióra becsült búzamegnyiesség majdnem változatlanul került ki a jelentésből és így a börzén nyugodtabb hangulat

uralkodott. Később azonban, mikor ismét horribilis mennyiségű idegen búza került a piacra, kezdett megintogni a legvadabb fel-felé licitáló is, hogy talán mégsem lesz jó a magas árak fentartásával lehetővé tenni azt a szerencsétlen körülményt, hogy mar most, közvetlenül az aratás után az országba zúdírtják az egész világ búzatermés-felőségét. Az egész világról mondjuk, — mert Magyarország, illetve Budapest ma a világ legdrágább búzapiaca. Amikor Budapesten az elsőrendű búza 100 kilója közel 15 forintba került, akkor Londonban 10 frt, Párisban 11 7/8 frt, Berlinben 13 frt a búza ára, az utóbb nevezett két piacon a miénkkel egészen egyenlő váltátelek mellett. — Csuda-e hát, ha az egész világ hozzánk igyekszik a búzájával, örülve annak, hogy a magyar gazda nem siet a saját termésének értékesítésével és így helyet enged a román, a szerb, a bolgár, az orosz és Isten tudja még milyen idegen búza hallatlan drága áron való tömeges beözönlésének. A napokban is 135000 mmaza idegen búza kelt el Budapesten és ugyanaz nap még további 100000 mmaza román búza behozatalára folyt az alku. Ha ez így tart még csak 1—2 hétig is, akkor annyira el lesznek halmozva a malmaik idegen búzával, hogy 1—2 frittal olcsóbban sem lehet maid a magyar arút eladni. Nagyon rossz, mondhatjuk lelkiismeretlen tanácsot adnak hat mindazok a magyar gazdának, akik az eladástól ma is csak visszatartani tudják.

— **Szösszállítási kedvezmény.** A pénzügyminisztérium újabb rendelete értelmében, a kereskedelemügyi miniszter a múlt évi szeptember 5-én kelt pénzügyminiszteri rendelet szerint, sőküldeményekre, az államvasutak vonalain engedélyezett ideiglenes jellegű szállítási díjkedvezményeket ez évi július—augusztus hónapokra kiterjedő érvényességgel újból engedélyezte, vagyis az államvasutak vonalain teljes kocsiakomonyokban szállitando, bérmentetlennül feladásra kerülő sőküldeményekre a folyó évi július hó 1-től augusztus végéig terjedő hatályval ideiglenes jellegű kedvezményképpen: a) kocsinként és fuvarlevelenként legalább 10000 kilogrammert való díj fizetése mellett az V—b kivételes díjszabásnak 10 százalékkal rövidített díjtételeit; b) kocsinként és fuvarlevelenként legalább 15000 kilogrammert való díj fizetése mellett az a) alatti mérsékelt díjtételek alapján eredményező fuvardíjból kocsihasznalati jutalék fejében kocsinként 3 korona engedményt engedményezett. Az a feltétel, hogy a sőküldeménynek bérmentetlennül, vagyis a fuvardíj aturalasa mellett kell feladatni, annyit jelent, hogy a kedvezményes fuvardíj a küldemény rendeltetési állomásán az átvevő által fizetendő. Ezen kedvezményre a sóelarusítással foglalkozók és egyéb érdekkörök figyelmét ezúton hívja fel a szegedi pénzügyigazgatóság.

— **A dedösök évzáró ünnepélye.** A falódartai városi kisdudodova apó látogatóinak évzárasi ünnepélye a folyó hó 12-én, csütörtökön délután három órakor lesz a tul a kurcai népkertben. A kicsinyek ez örömapajra szivesen látják vendégül a szüléket és gyermekbarátokat.

— **Becsületes megtaláló kerestetik.** Egy derék negyvennyolcas öreg honvéd, a folyó hó 4-én, szerdán délelőtt a takarékpénztartól a Kossuth-téren atívó útjában egy tíz koronás bankót vesztett el. A megtalálónak nem nagy pénz ez, az öreg honvédnek azonban jelentékeny összeg. Éppen ezért kérjük a megtalálót, legyen becsületes és szolgáltassa be a tíz koronát, aki megtalálta, a szerkesztőségünkbe, hogy vele a derék öreg honvédet megörvendeztethessük. Akárki a megtaláló, ha kívánja, nevét titokban fogjuk tartani.

— **Vásárok.** Kecskeméten az ez évi nyári országos vásár folyó hó 9—10-én, Gyomán a folyó hó 13—14—15-én, Ma-

kón pedig a folyó hó 14—15—16-án tattjak meg. Mindezekre a vásárookra, vérszentes helyekről, mindenféle labasözszagot, tehát ser-téseket is szabad felhajtani.

— **Hangverseny.** A szegény izr. iskolás gyermekeket felruházó egyelet által rendezendő hangverseny próbából következettve, az idényünk egyik legszebb sikerű hangversenyének ígérkezik. A felkért művészeknek kívül városunk intelligenciájának java része buzgólkodik a siker elérésén s a hangverseny programja után itélve, igazán művészi nivójú est reményével kecsegtet. A színházi bérleltek ezúton kéri a rendezőség, hogy helyeikről 10-éig gondoskodjanak. Jegyek előjegyezhetők naponta délelőtt 10-től itél 12-ig Révész István úrnál, a zsidóiskola nagytermében.

Népesedési mozgalom.

Eljegyzés: Zeke László Gyurkovics Máriával.

Házasságot kötöttek: Temesváry Imre Eduard Sarkadi Nagy Máriával.

Érhaltak: Német Magdolna 14 hónapos, Paksai Antal 18 ves, Juhász Sándor 17 napos, Aradi Ferenc 29 napos, Ollai Imre 4 hónapos, Toth Elvira 7 napos, özv. Tóth Janosné Csirbus Erzsébet 72 éves, Vas Terézia 11 napos, Mecs Balogh János 1 hónapos, Balogh Szabó Eszter 9 hónapos, Orosz Julianna 4 éves, Aradi Antal 52 éves, Doszlop Nagy Borbála 6 hónapos, Dénes István 16 éves, Tóth Mária 1 éves, Debrecei Sándor 18 napos, Buzi Nagy Mária 5 hónapos, Kis Sándor 7 éves.

Felelés szerkesztő: B Á N F A L V I L A J O S .

Kiadótulajdonos »Szentes és Vidéke« könyvnyomda

2882—tkv. 1909.

Árverési hirdetem nyi kivonat.

A szentesi kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kertész Mór mindszinti lakos végrehajtónak Korom Gáspár Mindszinti lakos végrehajtást szvenvedt elleni 415 korona tőkekövetelés és jár. iranti végrehajtasi ügyében a szentesi kir. járásbírótság területén levő mindszinti község határában fekvő a mindszinti 176 sz beté- tben A + 1—3 sorsz. a. felvett 4256, 4257, 4258 hrszámú jószágtestnek a Korom Gáspár (ős Megeyeri Veronaa) nevén által feléré- szerte 1004 korona, — a mindszinti 118 sz. betébe A. I. 1—2 sorsz. a. felvett 1876, 1877. hrsz. jószágtestre 869 korona, — az ugyanazon betébeben A + 1 sorsz. a. felvett 2811—1. hrszamu ingatlanra 74 korona, — az ugyanazon betébeben A + 2 sorsz. alatt felvett 5989—20 hrsz ingatlanra 39 korona, — az ugyanazon betébeben A + 3 sorsz. a. felvett 5991—10. hrszamu ingatlanra 166 korona és az ugyanazon betébeben A + 4 sorsz. a. felvett 6003—114 hrszamu ingatlanra 32 kor. ezenell megallapított kikiltalasi arban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi augusztus hó 28-ik napjának délelőtti 9. órajakor Mindszinti község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megallapított kikiltalasi ár kétharmadán alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsarának 10 százalékát, vagyis 100 korona 40 fillert —, 86 kor. 90 fillert, — 7 kor. 40 fillert, 3 kor. 90 fill. 16 kor. 90 fill. r s 3 kor. 20 fill. késpénzben vagy óvadék- képes értékpapirban a kiküldött kezéhez le tenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kialltított szabályszerű elismervényre atsozgatlatni.

Az, a ki az ingatlanokért a kikiltalasi ár nál magasabb ígértelet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiltalasi ár százaléka szerint megallapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyananyi százalékaig kiegészíteni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóságnál 1909. évi június hó 16 ik napján.

Katács kir. járás bíró.

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványvíz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-útea 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorjaj ellen
Borszéki Főkút, közsvény ellen — az
ásványvizek királya
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyúvíz
Baross, vesebaj ellen

Borhegyi, hughajtó — — — — —
Boholti, üdítő víz — — — — —
Előpataki, sárgaság ellen — — — — —
Felsőrákosi Maria, légszűrő ellen — — — — —
Hargitajéti, üdítő ital — — — — —

Horgász, étvágygerjesztő — — — — —
Kásonfőkút (Salutaris) jód és lithium
tartalmú
Répáti, égvényes ásványvíz — — — — —
Székely-Selters, idült gyomorajok ellen
Sztójkal, cukorbetegség ellen — — — — —

Kérdezze meg az orvosát
és megtudja hogy a

természetes ásványvíz gyógyhatása és kellemes íze össze nem
hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvízei pótolhatók.

20—16

Főraktáros: EISLER LAJOS.

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. érd. közönséget, hogy évtizedeken át a Horvath-Gyula utca Nyiry-éle sarokházban volt

Vas- és fűszer üzletemet

a folyó hó 1-én, megnagyobbítva, kibővítve és úgy vas, mint fűszer-, gyarmat- és festékkárúkkal újonnan dúsan felszerelve, az ugyanazon utcában most épülő új Arady Kálmán-féle házba helyeztem át, hol is tisztelt bevédimet szolidan, gyorsan, olcsó árak mellett szolgálom ki.

Megköszönve a szíves támogatást és bizalmat, melyet részemre továbbra is megtartani kérek,

tisztelettel:

Gulay L.
kereskedő.

MIT ÁRUL?

Klár Andor!

kereskedelmi irodája, Debreczen.
Telefon 445. sz. Távirat: Klár Andor.

Meszet:

elsőrendű fály égetett darabos mész,
vaggonszámra és évi kötésre;

Szenet:

Belföldi és porosz kőszén, koks, la-
szén, antracit.

Műtrágyát:

Kartellen kívüli 16 százalék foszfor-
savtartalmú feltárt csontliszt, a leg-
hatékonyabb és legolcsóbb foszfor-
trágya. — Debreczeni szárított fekáé és
szárított sertés-trágya, tüneményes ha-
tású, legolcsóbb legenytrágyák!

Tessék azonnal ajánlatot kérni.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

HÖLGYEK

részére nélkülözhetetlen

Legjobb SZÉPÍTŐSZER a

B. 5-1

FÖLDES-féle **MARGIT** CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szepít, májfoltot, pattanást, bőrtkát, (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisméjta a ráncokat és az arcot fehérré, simává vára-
zsolja, üdít és fiatalít. ÁRA: kistégely 1 kor., nagy tégely 2 kor.

Kiváló tolett-cikkek: Margit-hőgyör (3 színben) 1 kor. 20 fillér.
Margit-szappan 70 fill., Margit-főgép 1 kor., Margit-arcvizi 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illat-zerkereskedésben.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után külföld

a készítő: Földes Kelemen gyógyszerész ARAD.

Főraktár Szentesen: ifj. Várady Lajos,
Sámuel Béla, Melzger Karoly, és
Vecsery Miklós gyógy-
szertárában.

Páratlan és
csodás hatású

Óvakodjunk
utazatóktól.

Házhely eladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy gőzmal-
mom mellett levő földemet
házhelyeknek szán-
deközom eladni.

Értekezni lehet irodám-
ban.

Szentes, 1909. július 26.
Tisztelettel

Szabó Mihály
fakereskedő.

5-1

Értesítés.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget
és a vendéglős és italmérő urakat, hogy
a **Weisz-udvarban** (Kossuth-útca)

sörraktárt

létesítettünk, ahol állandóan raktáron
tartunk **friss töltésű palack és
hordós-söröket.**

Tisztelettel:

Dreher Antal

részv. társ. Kőbányai
sörfőzdéinek képviselője.

6345—1909

Hirdetmény.

Szentes város úthálózatának revi-
sioja befejeztetett, a revisióra vonatkozó
műveletek, úgymint úthálózati térkép-
és készített utak az 1909. évi augusztus
1-től bezárólag augusztus 31-ig terjedő
30 napon át a gazdasági tanácsnoki hiva-
taltalban közszemlére kitétetek, erről a
város lakosságát értesitem azzal, hogy a
közszemlére kitétt műveletek a hivatalos
órák alatt betekintheők, azok ellen fel-
merült észrevételeiket a közszemlére
kitétel ideje alatt a gazdasági tanács-
noknál előszóval, a központi iktató
hivatalban pedig írásban előadhathják.
Szentes, 1909-ik évi július 22-én.

Magyar
h. polgármester.

Egy kis szatócs-üzlet házzal egy yüt
melyhez szép gyümölcsös és szőlős kert
van, kedvező fizetési feltételek mellett
eladó — Iparosnak vagy magános nő-
nek szép jövedelmet biztosít.
Bővebbet a kiadóba.

2 csomag rendelésnél portómentesség.

Egyedül kiváló vásárlási alkalom rövid árúkbán kereskedők és házalók részére. Szétküldés magánosoknak is.

40—45 m. maradék CSAK 16 K.

Bluz-szővet (angol zefir) **80 cm.** széles, legújabb finom minta, **divat zefir** ruhák, blúzok és ingek részére, **kanavász** ággyáthuzatokra (eleven színekben), **Oxford** férfingekre (rendkívüli tartós minőség), szintartó flanel férfi és női fehérneműre. **Kék vászon** konyhakötény és házi ruha részére. Maradék hossza 6—15 méter. Hibaelküliségért, moshatóságért és legjobb minőségért jótállás **Az összeg azonnal visszszakúldetik, ha az árú nem tetszik** ez esetben a csomag bérmentelenül is elfogadjatik. Legkisebb rendelés **egy** postacsomaggal 40—45 m. utánvét mellett. Megrendelésnél a kívánt árúicik is kiválasztható.

Stein S. vászon **Nachod** (Böhmen.) szövődéje.

Ajánlok továbbá elsőrendű, a legfinomabb keletgyéhez való **fehérített rumburgi vászont** és **fehérített köppert** alsóruhákhoz, 10 méter tetszés szerint összeválogatva **18 korona 50 fillér.**

Cséplésre

és szobafűtésre I. rendű Porosz és Magyar szeknek, valamint portmentes koaksz kapható **Sarkadi N. Ferenc** kereskedőnél.

Eladó föld.

Kövér Sándornak dónát- és a **korógy-parton** lévő 27 1/2 hold, Eperjesen 63 1/2 hold tanyaföldjei gazdasági épületekkel együtt eladó.

Értekezni lehet a tulajdonossal II. kerület Bercsényi ú. 9. sz. alatt, esetleg Eperjesen 20. szám alatt.

Gleichenberg gyógyhely

Stájerország.

Klimatikus gyógyhely.

Nyári üdülőhely

Gyógyjavallatok: a légzőszervek összes katarusai, izzadányok és göbcesedések, tuberkulózis (csak kezdő stádiumban, vagy régiek, meghatároítottak), tüdőemfizéma asztma, artérioszklerozé, szivbilyentyű-hibák, skrofula, hólyagkatarus, köszvény és reuma, női betegségek, idegbajok, lábadozó betegek részére. Tökéletes gyógyszerközök mindezen esetekre.

Világhírű gyógyforrások

Idény: május 15 től szeptember 30-ig
Prospesztust küld és minden felvilágosítást megad

10—5

a fürdőigazgatóság.

SAJÁT ÉRDEKÉBEN

csak **BOHN**-féle

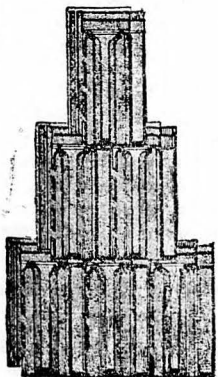
nagykikindai és zombolyai cserépet fogadjon el és utasítson vissza más sífány minőségű cserépet, mert

csak a **BOHN**-féle

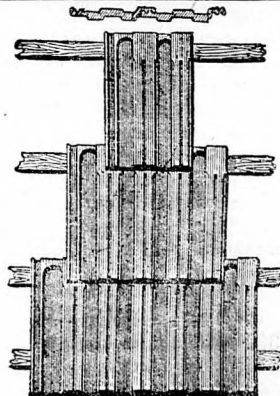
cserépet jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

BOHN-CSERÉPGYÁR, Zombolya.

Bohn kikindai cserepe.

Bohn zombolyai cserepe.

Állami Mértékhitelítő Hivatal Szegeden.

Mirdetmény

az 1909. év folyamán megtartandó időszakos hitelesítés helye és időpontja tárgyában.

Fenti állami mértékhitelítő hivatal az 1909. évi 27641. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében a folyó évben az alább felsorolt központokban fog időszakos hitelesítést végezni. Felhivatnak az időszakos hitelesítési központokban, valamint az ilyenekül ki nem jelölt községekben lakó felek, hogy közforgalmi mértékeiket és mérőeszközeiket

az aláhúzással megjelölt időszakos hitelesítési központokban a kitűzött időben és a megállapított csoportosítás szerint mutassák be.

Az időszakos hitelesítésben minden azon felek tartoznak részt venni, akik a közforgalomban mértékeket és mérőeszközöket használnak, tekintet nélkül arra, hogy előzetesen jelentkeztek-e vagy sem.

Azon felek, akik az időszakos hitelesítésben való részvételre előzetesen jelentkeztek, mértékeik és mérőeszközeik időszakos hitelesítését az 1908. évi 107226. és az 1909. évi 27641. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendeletek értelmében az általuk választott központokban eszközöltetik.

Időszakos hitelesítési körút.

Szentés.

(a régi városi mértékhitelítő hivatal)

	(a név kezdőbetűje szerint)				
A-tól B-ig	aug. 16-án d. e. 8 órától, d. u. 2 órától.	L-től M-ig	aug. 27-én d. e. 8 órától, d. u. 2 órától.	M	» 28-án » » 8 » » » 2 »
B	» 17-én » » 8 » » » 2 »	N-től P-ig	szept. 2-án » » 8 » » » 2 »	P-től Q-ig	» 3-án » » 8 » » » 2 »
C	» 18-án » » 8 » » » 2 »	R-től S-ig	» 4-én » » 8 » » » 2 »	S	» 6-án » » 8 » » » 2 »
D	» 19-én » » 8 » » » 2 »	Sch-től Sz-ig	» 7-én » » 8 » » » 2 »	Sz-től T-ig	» 9-én » » 8 » » » 2 »
E-től F-ig	» 21-én » » 8 » » » 2 »	U-től V-ig	» 10-én » » 8 » » » 2 »	W-től Z-ig	» 11-én » » 8 » » » 2 »
G	» 23-án » » 8 » » » 2 »				
H-től K-ig	» 24-én » » 8 » » » 2 »				
K	» 25-én » » 8 » » » 2 »				
K	» 26-án » » 8 » » » 2 »				

FIGYELMEZTETÉS.

A) Az időszakos hitelesítésre kötelezett felek különös kötelességei.

Az 1907. évi V. törvénycikk végrehajtása tárgyában kiadott 1908. évi 107226. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet az időszakos hitelesítésre kötelezett felekre a következő különös kötelességeket állapítja meg:

a) Az időszakos hitelesítésre hozott mértékeknek és mérőeszközöknek tisztáknak, portól és rozsdától menteseknek — egyszóval jókarban levőknek — kell lenniök, különben hitelesítési eljárás alá nem bocsátatnak (45. §.)

b) Az időszakos hitelesítés alkalmával tartoznak a felek összes mértékeiket és mérőeszközeiket bemutatni, tekintet nélkül arra, hogy azok mennyi idő óta vannak használatban (46. §.)

c) A 100 kg-ot meghaladó terheletőségű hidmérleg tulajdonosai, — amennyiben ily mérlegeknek helyszínen való hitelesítését kívánják, — valamint az állandóan felállított hidmérlegek tulajdonosai tartoznak mérlegük terhelhetősége $\frac{1}{3}$ -ad részének megfelelő terhet tarasúly, jól égetett téglá vagy kockakö alakjában a mértékhitelítők rendelkezésére bocsátani valamint a szükséges munkaerőről gondoskodni (42. és 43. §§.)

B) Büntető határozatok.

Az 1907. évi V. törvénycikk 32. és 33. §§-ai a mértékügyi kihágásokra vonatkozólag a következő büntetéseket állapítják meg:

32. §. Kihágást követ el és

amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha utolsó büntetésének kiállása óta két év nem telt el, 8 napig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

a) aki a közforgalomban a törvény I. fejezete értelmében meg nem engedett mértéket vagy mérőeszközt használ;

b) aki oly mértéket vagy mérőeszközt, amely a jelen törvény értelmében hitelesítendő, vagy időszakos hitelesítési kötelezettség alá esett, szabályszerű hitelesítés, illetve az időszakos hitelesítés nélkül forgalomba bocsát, vagy a közforgalomban használ, vagy ilyen mértéket, illetőleg mérőeszközt iparüzletében, raktárában, boltjában, habár használatlanul, de az első hitelesítés bélyegével el nem látva, eladásra készen tart;

c) aki vendéglőben, korcsmában, kávéházban vagy más nyilvános helyiségben bort, sört vagy egyéb szeszes italokat a jelen törvény 28. §-a rendelkezéseinek meg nem felelő palackokban vagy ivóedényekben szolgáltat ki fogyasztásra;

d) aki a 24. §-ban meghatározott kivételes eseteken kívül szabályszerű jelzéssel el nem látott hordóban bort, sört vagy egyéb szeszes italokat forgalomba hoz.

33. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, viz-

saesés esetében pedig, ha utolsó büntetésének kiállása óta két év még nem telt le, 4 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

a) aki bár hitelesített, de oly mértéket vagy mérőeszközt használ a közforgalomban, amelyről tudta, vagy köteles gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy az a törvényes követelményeknek meg nem felel:

(Ezen büntető intézkedés alkalmazatik azon felekre, akiknek mértékei és mérőeszközei az 1908. évi 107225. sz. kereskedelemügyi min. rendeletben megállapított úgynevezett büntetendő hibahatárokat meghaladó mértékben hibásaknak találtatván a vétkes könnyelműség esetének fenforgása megállapítható.)

b) aki a törvény 16. §-a utolsó bekezdésének rendelkezése ellenére, az általa javított (módosított vagy igazított) mértéken vagy mérőeszközön levő hitelesítési bélyeget meg nem semmisíti;

c) aki oly hordót, amelyben bor vagy sör forgalomba kerül, olyan javításnak vet vagy vett alá, amely a hordó ürtartalmát a rendeltetileg megállapított hibahatárokon felül megváltoztatja és rajta az előző jelzés bélyegét meg nem semmisíti, vagy meg nem semmisítetteti.

Szeged, 1909. év. június havában.

Csermák Béla s. k.
állami mértékhitelítő.